

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-10-74-37>

УДК 811.133.1'25:003.074](045)

Карпенко Н.О., Полюк І.С.Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ
ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО СТИЛЮ
(ДВОСТОРОННІ УГОДИ МІЖ ФРАНЦІЄЮ ТА УКРАЇНОЮ)**

Анотація. У статті розглянуто теоретичні аспекти перекладацьких трансформацій, їх витоки, функції, роль у галузі перекладознавства та вплив на переклад адаптуючи угоди з однієї мови на іншу. Наведено декілька класифікацій уже існуючих перекладацьких трансформацій відомих лінгвістів і дослідників, та на базі їх, створено власну робочу класифікацію. Не дивлячись на те, що існує безліч класифікацій, майже усі лінгвісти виокремлюють: лексичні, граматичні та стилістичні перекладацькі трансформації. Також, у статті висвітлені та проаналізовані приклади лексико-стилістичних трансформацій у текстах офіційно-ділового стилю, а саме двосторонніх угод між Францією та Україною.

Ключові слова: перекладацькі трансформації, офіційно-діловий стиль, угоди, класифікація, переклад.

Karpenko Nataliia, Polyuk Iryna National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»**LEXICO-STYLISTIC TRANSFORMATIONS AND THEIR FEATURES
IN TRANSLATION OF OFFICIAL-BUSINESS-STYLE TEXTS
(BILATERAL AGREEMENTS BETWEEN FRANCE AND UKRAINE)**

Summary. The article takes into account the theoretical aspects of translation transformations, their origins, functions, role in the field of translation studies and impact on translation during the adaptation of agreements from one language to another. The term “translation transformations” is widely used by many eminent linguists. According to Barkhudarov, “translation transformations are numerous and qualitative transformations are used to achieve translation equivalence of reformations, in spite of differences in formal and semantic systems of two languages”. Several classifications of already existing translation transformations of famous linguists and researchers have been presented and my own working classification has been created on their basis. Despite the fact that there are many classifications, almost all linguists classify them as: lexical, grammatical, and stylistic translation transformations. Furthermore, the article highlights and analyzes examples of lexico-stylistic transformations in official style texts, to be precise, bilateral agreements between France and Ukraine. The official style in writing functions as a means to satisfy the need of official communication in state, public, economic, political life. We see this style in texts of legal nature, decrees, statutes, orders, acts, announcements, receipts, protocols, instructions, business correspondence etc. that is, it is a language activity whose task is to regulate business relations between members and between states. The official style performs legal and administrative activities during communication in state institutions, in court, in business and diplomatic negotiations: business language is used in the sphere of official business relations and functions in the field of law and policy. Although this style has undergone major changes due to the influence of socio-historical shifts in society, it stands out amongst other functional varieties of language because of its stability, tradition, seclusion and standardization. In the course of the study it was found that lexical transformations are more common in official-business texts than stylistic ones. This is due to the fact that formal and business style requires restrained and classic vocabulary. It avoids emotional vocabulary.

Keywords: translation transformations, official style, agreements, classification, translation.

Постановка проблеми. Нині, активно вивчають мову офіційно-ділового стилю на сучасному етапі, оскільки зростає суспільне значення української мови, ведення діловодства державною мовою та здійснюється активна робота, щодо співпраці з країнами Європи. Через це постає проблема у розумінні особливостей офіційно-ділового стилю та правильному перекладі таких важливих документів, як двосторонніх угод. У стародавні часи, коли переклад тільки зароджувався було доцільним робити переклад «mot à mot» (з фран. слово в слово). Наразі, цінним є адекватний та еквівалентний переклад. Такий переклад досягається, коли є відтворення єдності змісту і форми оригіналу засобами іншої мови, враховуючи і змістову і прагматичну еквівалентність, не порушуючи при цьому жод-

них норм і є точним без будь-яких перекозень. Звісно, втрати неминучі для досягнення такого перекладу. Але завдяки ряду перекладацьких трансформацій зберігається адекватність і цілісність тексту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел показує, що дослідження перекладацьких трансформацій не є новизною. Вагомі праці вчених слугують підґрунтям для подальших досліджень у цій сфері, для підвищення рівня обізнаності та вміння працювати, аналізувати та перекладати будь-яку літературу: *поняття перекладацьких трансформацій* Т.В. Журавель [7], І.Ю. Сіняговська [12]; *перекладацькі трансформації як засіб досягнення еквівалентності текстів* Т.І. Ткачук [13], Н.М. Абабілова [1]; *теорія і практика пере-*

кладу І.С. Бик [4], Л.О. Бекрешева [3], Я.І. Рецкер [11] А.Д. Швейцер [16]; *ділова комунікація* І.Г. Шавкун [15], С.С. Яценко [17].

Однак, попри значні дослідження у цій сфері, вивчення перекладацьких трансформацій, їх особливостей та функцій становить актуальність подальших досліджень, нових пошуків та сучасних підходів у галузі лінгвістики, у процесі комунікативної діяльності, оскільки на сучасному етапі розвитку суспільства, збільшується роль міжнародної ділової комунікації.

Мета статті полягає у висвітленні лексико-стилістичних перекладацьких трансформацій у текстах офіційно-ділового стилю.

Об'єктом дослідження виступають двосторонні угоди між Францією та Україною.

Виклад основного матеріалу дослідження. Термін «перекладацькі трансформації» широко використовується багатьма відомими лінгвістами, такими як: Л.С. Бархударов [2], В.Н. Комісаров [8], А.Д. Швейцер [16], Я.І. Рецкер [11] та ін., але в жодного з них немає остаточної згоди щодо цього поняття.

За словами Л.С. Бархударова «перекладацькі трансформації – це численні та якісні перетворення, які використовуються для досягнення перекладацької еквівалентності перекладу всупереч розбіжностям у формальних і семантичних системах двох мов» [2, с. 190].

Наприклад Я.І. Швейцер вважав, що «термін «трансформація» використовується в перекладознавстві у метафоричному сенсі. Мається на увазі, відношення між вихідними та кінцевими мовними виразами, про заміну у ході однієї форми вираження іншою» [16, с. 118].

Відомий лінгвіст В.Н. Комісаров зазначав, що «перекладацькі трансформації являють собою перетворення завдяки яким можна здійснити перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу в зазначеному сенсі. І оскільки, перекладацькі трансформації здійснюються з мовними одиницями, що мають як план змісту, так і план вираження, вони носять формально-семантичний характер, перетворюючи і форму, і значення вихідних одиниць» [8, с. 172].

Отже, як ми бачимо з представлених визначень термін «перекладацькі трансформації» має різне інтерпретування.

На сьогодні існує безліч класифікацій щодо перекладацьких трансформацій, запропонованих різними лінгвістами. Ми розглянемо найбільш поширені та відомі класифікації.

Бархударов розділяв перекладацькі трансформації на:

1. Заміни. До них відносяться:

а) Конкретизація; б) Генералізація; в) Заміна форми слова; д) Заміна членів речення; е) Антонімічний переклад; ф) Компенсація;

2. Перестановки;

3. Додавання;

4. Опущення.

У той час як, Комісаров виділяв більшу кількість перекладацьких трансформацій і поділяв їх на лексичні, граматичні, та лексико-граматичні.

1. Лексичні:

а) Транскрипція; б) Транслітерація; в) Калькування.

2. Лексико-семантичні заміни:

а) Конкретизація; б) Генералізація; в) Модуляція.

3. Граматичні трансформації:

а) Синтаксичні уподібнення (нульова трансформація, перестановка, заміна і трансформація синтаксичних конструкцій);

б) Граматичні заміни (заміна форми слова, членів речення, заміна частин мови, заміна типів речення); в) Членування речення; д) Об'єднання речення.

4. Лексико-граматичні трансформації:

а) Антонімічний переклад; б) Експлікація (описовий переклад); в) Компенсація.

5. Технічні прийоми перекладу:

а) Переміщення; б) Додавання; в) Опущення.

Щодо саме стилістичних трансформацій, на думку Л.П. Науменко та А.Й. Гордєєвої [8], розуміють такі способи перекладу, за допомогою яких перекладач нейтралізує або навпаки актуалізує певні відтінки значення, або ж адаптує мову перекладу до стилістичних норм, прийнятих у мові перекладу:

1. Логізація

2. Експресивація

3. Модернізація

4. Архаїзація

Звісно, варто також розглянути висунуті ідеї канадських лінгвістів французького походження, які запропонували дві групи технічних прийомів, які допомагають при перекладі [5, с. 157–167].

1. Прийоми прямого перекладу:

а) Дослівний переклад; б) Калькування; в) Запозичення.

2. Прийоми непрямого перекладу:

а) Еквіваленти; б) Транспозиція; в) Адаптація (заміна деталей історії); д) Модуляція (заміна присутньої точки зору).

Отже, як ми бачимо не існує єдиної класифікації, кожен лінгвіст виокремлював свої власні перекладацькі трансформації. Таким чином, можна дійти до висновку, що фахівці із теорії перекладу і досі не дійшли до спільної думки, щодо поняття «перекладацькі трансформації» та єдиної класифікації.

Саме тому, переклад будь-яких матеріалів викликає низку проблем у перекладачів, яким доводиться звертатися до різних класифікацій і різних перекладацьких трансформацій для того, щоб переклад був адекватним та відповідав усім нормам.

Отже, як ми бачимо з представленої матриці, що більшість лінгвістів та перекладознавців виокремлюють граматичні, лексичні та стилістичні трансформації. Тобто, виходячи з цього ми побудували власну робочу класифікацію перекладацьких трансформацій.

1) лексичні трансформації:

а) калькування, б) транслітерація, в) транскрипція, д) конкретизація,

е) генералізація, ф) додавання, г) антонімічний переклад, х) модуляція, і) опущення

2) стилістичні трансформації:

а) експлікація, б) синонімічні заміни, в) компенсація, д) логізація, е) експресивація, ф) модернізація, г) архаїзація.

Отже, щодо лексичних трансформацій, вони є дуже необхідними, оскільки лексичні одиниці мови перекладу і мови джерела дуже рідко спів-

Таблиця 1

Типи перекладацьких трансформацій

ПІБ	Лексичні	Лексико-семантичні	Грамагічні	Лексико-граматичні	Змішані (тихн. прийоми)	Стилістичні	Семантичні	Морфологічні	Синтаксичні
Бархударов Л.С.	+		+	+					
Комісаров В.Н.	+	+	+	+	+				
Фітерман А.М.	+		+			+			
Левицька Т.Р.	+		+			+			
Рецкер Я.І.	+		+						
Міньяр-									
Білоручев Р.К.	+		+				+		
Латишев Л.К.	+				+	+	+	+	+
Швейцер А.Д.	+		+			+			
Жан Дарбельн і Жан-Поль Вінні					+				

Джерело: розроблено Карпенко Н.О.

падають у повному обсязі. Дуже часто в процесі перекладу стає неможливим використати буквально-словарний відповідник (еквівалент), тому перекладачі вдаються до перетворення форми слова, або взагалі до повної заміни (перекладацькі трансформації). Завдяки перекладацьким лексичним трансформаціям робиться заміна окремих лексичних одиниць мови-джерела такими лексичними одиницями мови перекладу, які не є їх словарними еквівалентами, та забезпечують адекватне розуміння перекладу.

У будь-якій країні угоди є структурованими, чіткими та в основному не мають відхилень від норм. Проте, ми зустрічали чимало перекладацьких трансформацій, але в основному вони однотипі і на жаль не має великої різноманітності.

Mati diplom pro vishu osvitu ukraїnskogo navchal'nogo zakladu
(Бакалавр / Спеціаліст / Магістр).

Etre titulaire d'un diplôme de l'enseignement supérieur ukrainien
(Bakalavr / Spetsialist / Magistr) [18].

У наведеному прикладі ми можемо побачити кальку, оскільки переклад виконаний не правильно. Тобто такі слова як Бакалавр / Спеціаліст / Магістр мають словникові аналоги у французькій мові: *Bachelier / Spécialiste / Magistère* за електронним словником «МультиТран» [10]. На початку ми вважали, що це транслітерація, але як нам відомо, така лексична трансформація застосовується загалом для власних назв та імен, які не мають прямого відповідника у мові на яку виконується переклад. У даному випадку, перекладач зробив кальку з української мови на французьку, при цьому копіюючи структуру лексичної одиниці мови-джерела.

A l'occasion de ces anniversaires, l'Ambassade de France en Ukraine organisera une conférence sur les Droits de l'Homme vendredi 14 décembre 2018, de 11 à 13h, à l'Université nationale Taras Chevtchenko de Kiev (salle 355, bâtiment rouge).

З нагоди цих річниць Посольство Франції в Україні організує конференцію з прав людини 14 грудня 2018 року з 11.00 до 13.00 у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (ауд.355, червоний корпус [9].

Транслітерація та транскрипція як різновид лексичної перекладацької трансформації застосовується, в основному, для передачі власних назв і імен, що не змінюють своєї форми при переносі в іншомовний текст. Але, оскільки, фонетичні і графічні системи мов суттєво відрізняються, передача форми слова мови-джерела на мові перекладу завжди є умовна і приблизна. Ми розглядаємо ці дві трансформації разом, бо поширеним сучасним засобом у перекладацькій практиці є транскрипція зі збереженням деяких елементів транслітерації. І саме проблема з якою стикаються перекладачі це відсутність певних літер та звуків у мові перекладу та мові оригіналу.

Як ми можемо побачити на першому прикладі, за допомогою транскрипції з елементами транслітерації автор передав власну назву університету, та ім'я відомого письменника **Тараса Шевченка** – *Taras Chevtchenko*. Отже, як ми знаємо у французькій мові не має літери ш та ч тому переклад був відтворений за допомогою комбінації певних літер, які виробляють ці звуки.

Il s'agit de la septième édition de cette commission économique mixte, la première depuis 2011.

Це сьоме засідання франко-української змішаної економічної комісії, яке проводиться вперше після 2011 року [18].

У наведеному прикладі, ми можемо побачити таку перекладацьку трансформацію, як «**додавання**». Як ми бачимо при перекладі було додано словосполучення «*франко-української*» з метою полегшити розуміння українського реципієнта. Тобто додавання використовується в тексті для того, щоб зробити його цілісним та більш зрозумілим для українського читача.

La commission sera donc un rendez-vous important pour renforcer nos relations économiques bilatérales, qui connaissent une dynamique positive depuis plusieurs années.

Засідання комісії – це важлива зустріч для зміцнення двосторонніх економічних відносин, які протягом декількох років мають позитивну динаміку [18].

Дуже близько з трансформацією додавання є протилежна трансформація «**вилучення чи опущення**». У тексті оригіналу ми бачимо дієслово *sera* (être у майбутньому часі), яке вилучено та замінено тире при перекладі на українську мову. Такий же випадок з присвійним прикметником *nos*. Така лексична трансформація передбачає ігнорування в процесі перекладу деяких зайвих, або надлишкових лексичних одиниць, що не мають особливо важливого значення, і їх втрата не відчувається у перекладі.

Tout dossier incomplet sera refusé.

Всі неповні досьє не будуть розглянуті [6].

Антонімічний переклад – це заміна стверджувальної форми в оригіналі на заперечну в перекладі. Він є не обов'язковим і достатньо рідко зустрічається. Застосування такої лексичної трансформації залежить тільки від бажання автора. Але, іноді в деяких випадках антонімічний переклад звучати-ме більш природно. В першому прикладі

*Pensez, là aussi, à être le plus concret possible.
« J'aime la France et la culture française » n'est pas un argument convaincant pour un projet que la Commission souhaite avant tout professionnel.*

Намагайтеся, і тут, висловлюватися якомога конкретніше: „Я люблю Францію та французьку культуру” не є переконливим аргументом для Комісії, яка зважає передусім на професійність [18].

Така лексична трансформація як **модуляція** характеризується заміною слова або словосполучення мови-джерела одиницею мови перекладу, значення якої впізнається не за словарними відповідниками, а логічно за контекстом. Тому що, якщо звертатись до словника, наприклад дієслово *être* перекладається як: *бути, жити, являти собою* виявляється за словником Мультитран, чи дієслово *inviter*: *запрошувати, кликати, закликаати*. Отже, при перекладі автор не використав жодного словникового відповідника, а логічно вивів значення орієнтуючись на розуміння контексту.

A l'occasion de ce déplacement, le secrétaire d'État aura des entretiens avec le Premier ministre, M. Volodymyr Hroïzman, et avec le ministre des Affaires étrangères, M. Pavlo Klimkine.

З нагоди цього візиту держсекретар зустрінеється з прем'єр-міністром Володимиром Гройсманом, а також з міністром закордонних справ Павлом Клімкіним [21].

Конкретизація значення слова в процесі перекладу є достатньо поширеним явищем. Оскільки, французька мова характеризується багатозначувальністю слів, у словниках навіть подається перше, друге третє значення слова. Тому потрібно таке слово чи словосполучення конкретизувати за контекстом. Конкретизація як лексична трансформа-

ція використовується, в основному, для перекладу слів та термінів які своїм значенням об'єднують ряд споріднених понять або предметів, для позначення кожного з яких в іншій мові перекладу є спеціальна назва, тобто еквівалент. Як ми можемо побачити у нашому прикладі іменник *déplacement* (*m*) конкретизується при перекладі українською мовою, бо за електронним словником Мультитран його перше значення: *розчленовування, переміщення, перестановка*. У галузі хімії термін *déplacement* перекладається як: *заміщення, витіснення*; а у військових як: *марш або переведення по службі* а у бізнес лексичі як: *короткостроковий діловий візит*.

*Україна – Вітяг з брифінгу МЄЗС Франції
15 грудня 2017 року*

*Ukraine – Déclaration du porte-parole adjoint
du 15 décembre 2017 [22].*

Генералізація є менш поширеною лексичною трансформацією ніж конкретизація та є її повною протилежністю. Генералізація використовується перекладачами з метою замінити конкретну лексичну одиницю загальним поняттям. Як ми можемо побачити у нашому прикладі в тексті оригіналу автор використовує конкретне поняття «*витяг*», а у тексті перекладу конкретне поняття замінюється загальним «*декларація*», тобто витяг є частиною цієї декларації.

Тепер розглянемо стилістичні трансформації, які допомагають перекладачеві досягти еквівалентності та адекватності при перекладі. Якщо знехтувати стилем тексту оригіналу і не передати при перекладі стилістичні засоби оригіналу, можна не досягти необхідного рівня еквівалентності. Оскільки, французька мова є більш стилістично забарвленою ніж українська, тому при перекладі необхідно знайти замінювачі стилістичних засобів оригіналу, щоб запобігти дослівного перекладу та передати всю повноту тексту. Завдяки стилістичним перекладацьким трансформаціям перекладач змішує стилістичні акценти двох мов, нейтралізуючи або, навпаки, актуалізуючи кононотавні відтінки значення, або ж адаптуючи мову перекладу до стилістичних норм, прийнятих у мові перекладу.

Dans le cadre de la future présidence française du G7 en 2019, M. Lemoine évoquera l'importance du processus de réformes en Ukraine, notamment dans les domaines de l'État de droit et de la bonne gouvernance.

В рамках майбутнього головування Франції в країнах великої сімки в 2019 році пан Лемуан буде обговорювати важливість процесу реформ в Україні, в тому числі в області верховенства закону і належного врядування [23].

Експлікація це описовий переклад при якому лексична одиниця тексту оригіналу замінюється словосполученням, експлікується її значення, тобто що дає більш-менш повне пояснення або визначення цього значення на мову перекладу. Також, наприклад, за допомогою експлікації можна передати значення будь-якого безеквівалентного слова в оригіналі. У нашому прикладі ми можемо побачити експлікацію лексичної одиниці *G7* при перекладі на українську мову словосполученням «*країни великої сімки*». Завдяки експлікації автор уникає непорозу-

мін і тим самим роблячи переклад більш зрозумілим для українського реципієнта. Експлікація найбільш успішно застосовується в тих випадках, де можна обійтись порівняно коротким поясненням.

– *excellence académique des candidats* ;

– *високий рівень академічної підготовки кандидата* [18].

Стилістична трансформація як **логізація** використовується для заміни емоційно-експресивної лексичної одиниці мови оригіналу стилістично нейтральним її відповідником у мові перекладу. Це ми можемо побачити у нашому прикладі, іменник *excellence* за словником має значення: *зверхність, вищий ступінь досконалості, величність* [10]. А у мові перекладу автор використав більш нейтральну лексичну одиницю «*високий рівень*», послабивши її естетичну функцію. Ми вважаємо, що така нейтралізація була доречною, оскільки офіційно-діловий стиль вимагає більше нейтральної та класичної лексики.

Le Service consulaire de l'Ambassade d'Ukraine ne France insiste sur la nécessité du respect de l'engagement pris par les parents adoptifs résident en France pour effectuer le suivi des enfants ukrainiens adoptés grâce à l'information donnée par leurs parents et de cette façon éviter les interventions dans la vie privée des adoptants de la part des fonctionnaires ukrainiens.

Консульська служба Посольства України у Франції наполягає на необхідності дотримуватись зобов'язань покладених на прийомних батьків, які проживають у Франції, щоб стежити за усиновленими українськими дітьми завдяки отриманій інформації від їх батьків та щоб уникнути втручання в приватне життя усиновлювачів українськими чиновниками [19].

Синонімічна заміна як перекладацька трансформація є достатньо поширеною. Вона використовується автором для того, щоб у слововому плані замінити іншу лексичну одиницю. Тобто така перекладацька трансформація, як і антонімічний переклад робиться за бажанням автора. Таким чином, перекладач адаптує текст і робить його більш сприятливим для українського реципієнта, тим самим уникаючи перекладу слово в слово.

Business France est l'agence nationale au service de l'internationalisation de l'économie française. Elle est chargée du développement international des entreprises et de leurs exportations, ainsi que

de la prospection et de l'accueil des investissements internationaux en France.

Економічна місія Business France пропонує свої послуги у сфері розвитку та підтримки французького експорту в Україну, а саме:

• *сприяє виходу малого та середнього бізнесу Франції на український ринок*

• *допомагає французьким підприємствам, що хочуть вести бізнес в Україні, обрати відповідну стратегію розвитку Business France є національним агентством з питань інтернаціоналізації французької економіки* [20].

У наведеному прикладі ми можемо побачити таку стилістичну трансформацію як компенсація. Вона характеризується передаванням тієї ж інформації причому необов'язково у тому ж самому місці тексту, що і в оригіналі. Ми можемо це побачити у нашому прикладі. Перше речення в оригіналі компенсується при перекладі у кінці тексту. Інформація збережена, але надана не на початку тексту а в кінці.

Висновки. Підводячи підсумки, зазначимо, що під перекладацькими трансформаціями ми розуміємо низку певних засобів, які допомагають передати текст з однієї мови на іншу зберігаючи сенс тексту та роблячи його логічним, адекватним та адаптованим до певної аудиторії. Проаналізувавши різні класифікації та створивши свою власну, ми можемо зазначити, що перекладацькі трансформації поділяються на лексичні, стилістичні та граматичні.

У ході дослідження було встановлено, що частіше у текстах офіційно-ділового стилю зустрічаються лексичні трансформації, ніж стилістичні. Це пов'язано з тим, що офіційно-діловий стиль вимагає стриманої та класичної лексики. Він уникає забарвленої, або емоційної лексики.

Варто зазначити, що в проаналізованих угодах було достатньо багато термінів, назв компаній, власних назв, але така стилістична трансформація як «експлікація» застосовувалась рідко і це викликало у багато питань. Тобто, на превеликий жаль, деякі терміни та власні назви залишились на власний розгляд читача. Також такі стилістичні трансформації, як: експресивація, модернізація та архаїзація не були розглянуті, оскільки ці трансформації характерні для художніх текстів та взагалі для літератури, яка є більш емоційно забарвленою. І в офіційно-діловому стилі, а саме в угодах ми їх не зустрічали.

Список літератури:

1. Абабілова Н.М., Сидоренко Ю.І. Перекладацькі трансформації як засіб досягнення еквівалентності текстів. Миколаїв, 2012. С. 416–420.
2. Бархударов Л.С. Язык и перевод. Москва, 1975. 240 с.
3. Бекрешева Л.О. Теорія та практика перекладу : навч. посібник. Луганськ : СЛУ ім. В. Даля, 2010. 300 с.
4. Бик І.С. Теорія і практика перекладу : навч. посібник. Львів : ЛНУ, 2013. 122 с.
5. Вине Ж.-П., Дарбельне Ж. Технические способы перевода. Москва, 1978. С. 157–167.
6. Економічна служба. *Посольство Франції в Україні*. 2018. URL: <https://ua.ambafrance.org/Ekonomiichna-sluzhba> (дата звернення: 12.02.2018).
7. Журавель Т.В., Хайдарі Н.І. Поняття перекладацьких трансформацій та проблема їх класифікацій. *Вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. № 19. Том 2. С. 148–150.
8. Кожина М.Н. Речеведение и функциональная стилистика (вопросы теории). Пермь, 2002. 475 с.
9. Конференція на відзначення 70-річчя Загальної декларації прав людини. *Посольство Франції в Україні*. 2018. URL: <https://ua.ambafrance.org/Konferenciya-na-vidznachennya-70-riichchya-Zagal-noyi-deklaraciiyi-prav> (дата звернення: 14.12.2018).
10. Мультитран. *Електронний словник*. URL: <https://www.multitran.com>
11. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Москва : Валент, 2004. 237 с.

12. Сіягівська І.Ю. Визначення та класифікація перекладацьких трансформацій у процесі художнього перекладу тексту. *Наукові праці. Філологія*. № 209. Т. 221. С. 89–93.
13. Ткачук Т.І., Пославська І.Б. Застосування перекладацьких трансформацій з метою досягнення еквівалентності. *Вісник Міжнародного гуманітарного університету*. № 31. Т. 3. С. 157–159.
14. Чередниченко І.Г. Нариси з загальної стилістики сучасної української мови. Київ, 1962. 494 с.
15. Шавкун І.Г. Ділова комунікація: сутність та типологізація. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2009. № 38. С. 67–74.
16. Швейцер А.Д. Теорія перекладу. Москва, 1988. 216 с.
17. Яценко С.С. Сучасна концепція ділової комунікації. С. 81–86.
18. Appel à candidature (Bourses d'études). *Посольство Франції в Україні*. 2019. URL: <https://ua.ambafrance.org/Appel-a-candidature-Bourses-d-etudes> (дата звернення: 11.09.2019).
19. La procédure de contrôle de l'engagement consulaire de la part des parents adoptifs concernant les enfants adoptés en Ukraine. *Посольство України у Франції*. 2019. URL: <https://france.mfa.gov.ua/fr/consular-affairs/adoption> (дата звернення: 19.09.2019).
20. Le commerce et la coopération économique entre l'Ukraine et la France. *Посольство України у Франції*. 2018. URL: <https://france.mfa.gov.ua/fr/ukraine-france/trade> (дата звернення: 17.07.2018).
21. Le Forum sur la Gouvernance de l'Internet, à Paris du 12 au 14 novembre 2018. *Посольство Франції в Україні*. 2018. URL: <https://ua.ambafrance.org/Le-Forum-sur-la-Gouvernance-de-l-Internet-a-Paris-du-12-au-14-novembre-2018> (дата звернення: 18.10.2018).
22. Les relations politiques entre l'Ukraine et la France. *Посольство України у Франції*. 2019. URL: <https://france.mfa.gov.ua/fr/ukraine-france/diplomacy> (дата звернення: 22.09.2019).
23. Ukraine. Déplacement de Jean-Baptiste Lemoigne. *Дипломатія Франції*. 2018. URL: <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/dossiers-pays/ukraine/evenements/article/ukraine-deplacement-de-jean-baptiste-lemoine-30-10-18> (дата звернення: 30.10.2018).

References:

1. Ababilova, N.M., & Sydorenko, Yu.I. (2012). *Perekladats'ki transformatsiyi yak zasib dosyahnennya ekvivalentnosti tekstiv* [Translational transformations as a means of achieving text equivalence]. Mykolaiiv. (in Ukrainian)
2. Barkhudarov, L.S. (1975). *Yazyk i perevod* [Language and translation]. Moscow. (in Russian)
3. Byekrysheva, L.O. (2010). *Teoriya ta praktyka perekladu : navch. posibnyk* [Theory and practice of translation : textbook. manual]. Luhans'k. (in Ukrainian)
4. Byk, I.S. (2013). *Teoriya i praktyka perekladu : navch. posibnyk* [Theory and practice of translation : textbook. manual]. L'viv. (in Ukrainian)
5. Vine, Zh.-P., & Darbel'ne, Zh. (1978). *Tekhnicheskie sposoby perevoda* [Technical ways of translation]. Moscow. (in Russian)
6. Embassy of France in Ukraine (2018). *Ekonomichna sluzhba* [Economic Service]. Kiev. Available at: <https://ua.ambafrance.org/Ekonomiichna-sluzhba> (accessed 12 January 2018).
7. Zhuravel', T.V., & Khaydari, N.I. (2015). Ponyattya perekladats'kykh transformatsiy ta problema yikh klasyfikatsiy [The concept of translation transformations and the problem of their classifications]. *Journal of the International Humanities University*, vol 2, no. 19, pp. 148–150. (in Ukrainian)
8. Kozhina, M.N. (2002). *Rechevédenie i funktsional'naya stilistika (voprosy teorii)* [Speech and functional stylistics (questions of theory)]. Perm'. (in Russian)
9. Embassy of France in Ukraine (2018). *Konferentsiya na vidznachennya 70-richchya Zahal'noyi deklaratsiyi prav lyudyny* [Conference to commemorate the 70th anniversary of the Universal Declaration of Human Rights]. Kiev. Available at: <https://ua.ambafrance.org/Konferentsiya-na-vidznachennya-70-richchya-Zagal'noyi-deklaratsiyi-prav> (accessed 14 December 2018).
10. Multitran. *Electronic Dictionary*. Available at: <https://www.multitran.com>
11. Retsker, Ya.I. (2004). *Teoriya perevoda i perevodcheskaya praktika* [Translation theory and translation practice]. Moscow : Valent. (in Russian)
12. Sinyahov's'ka, I.Yu. Vyznachennya ta klasyfikatsiya perekladats'kykh transformatsiy u protsesi khudozhn'oho perekladu tekstu [Definition and classification of translation transformations in the process of artistic translation of text]. *Philology*, vol. 221, no. 209, pp. 89–93. (in Ukrainian)
13. Tkachuk, T.I., & Poslav's'ka, I.B. Zastosuvannya perekladats'kykh transformatsiy z metoyu dosyahnennya ekvivalentnosti [Application of translational transformations in order to achieve equivalence]. *Journal of the International Humanities University*, vol. 3, no. 31, pp. 157–159. (in Ukrainian)
14. Cherednychenko, I.H. (1964). *Narysy z zahal'noyi stylistyky suchasnoyi ukraïns'koyi movy* [Essays on General Stylistics of Modern Ukrainian]. Kyiv. (in Ukrainian)
15. Shavkun, I.H. (2009). Dilova komunikatsiya: sutnist' ta ty polohizatsiya [Business communication: essence and typology]. *Humanitarian Journal of ZDIA*, no. 38, pp. 67–74. (in Ukrainian)
16. Shveytser, A.D. (1988). *Teoriya perevoda* [Translation theory]. Moscow. (in Russian)
17. Yatsenko, S.S. Suchasna kontseptsiya dilovoyi komunikatsiyi [Modern concept of business communication]. (in Ukrainian)
18. Appel à candidature (Bourses d'études). *Posol'stvo Frantsiyi v Ukrayini*. 2019. URL: <https://ua.ambafrance.org/Appel-a-candidature-Bourses-d-etudes> (accessed 11 September 2019).
19. La procédure de contrôle de l'engagement consulaire de la part des parents adoptifs concernant les enfants adoptés en Ukraine. *Posol'stvo Ukrayiny u Frantsiyi*. 2019. URL: <https://france.mfa.gov.ua/fr/consular-affairs/adoption> (accessed 19 September 2019).
20. Le commerce et la coopération économique entre l'Ukraine et la France. *Posol'stvo Ukrayiny u Frantsiyi*. 2018. URL: <https://france.mfa.gov.ua/fr/ukraine-france/trade> (accessed 17 July 2018).
21. Le Forum sur la Gouvernance de l'Internet, à Paris du 12 au 14 novembre 2018. *Posol'stvo Frantsiyi v Ukrayini*. 2018. URL: <https://ua.ambafrance.org/Le-Forum-sur-la-Gouvernance-de-l-Internet-a-Paris-du-12-au-14-novembre-2018> (accessed 18 October 2018).
22. Les relations politiques entre l'Ukraine et la France. *Posol'stvo Ukrayiny u Frantsiyi*. 2019. URL: <https://france.mfa.gov.ua/fr/ukraine-france/diplomacy> (accessed 18 September 2018).
23. Ukraine. Déplacement de Jean-Baptiste Lemoigne. *Diplomatiya Frantsiyi*. 2018. URL: <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/dossiers-pays/ukraine/evenements/article/ukraine-deplacement-de-jean-baptiste-lemoine-30-10-18> (accessed 30 October 2018).